

NOTAT12. april 2021
2021 - 2151**Bilag 4.3. Virksomhedernes udfordringer og porteføljeoverblik**

Dette notat giver et overblik over den nuværende portefølje af decentrale erhvervsfremmeprojekter samt opmærksomhedspunkter ved den fremtidige økonomiske ramme.

Virksomhedernes udfordringer

I Danmark står vi godt på en række af de indikatorer, der beskriver innovation, og EU kategoriserer Danmark som Innovation Leader. Det skyldes især høje scorere på uddannelsesniveaue, forskning og infrastruktur. Derimod ligger Danmark forholdsvis lavt på nogle af de indikatorer, som beskriver erhvervslivets gavn af innovationsindsatsen.

Fx ligger Danmark under EU-gennemsnittet i forhold til andelen af innovative SMV'er, og på en række vigtige strategiske teknologiområder udtager Danmark færre patenter pr. indbygger end gennemsnittet af top 30-regionerne, som vi sammenligner os med.¹ Derudover foretages størstedelen af de samlede forsknings- og udviklingsinvesteringer af store danske virksomheder², hvilket også understøttes af, at danske SMV'er i mindre grad benytter viden og kompetencer fra forsknings- og innovationssystemet³. Danmark har således et forbedringspotentiale ift. at omdanne ny forskning og ny viden til innovation – særligt blandt SMV'er.

Undersøgelser viser, at SMV'er ser muligheder i at indgå i innovationssamarbejder med videninstitutioner, men de oplever samtidig en række barrierer. Derudover oplever flere SMV'er også udfordringer med at afsætte de fornødne ressourcer til at opbygge kapacitet til innovation.⁴

Økonomisk ramme

Bestyrelsen har tidligere besluttet at øremærke 80 mio. kr. årligt til de udpegede klynger i perioden 2021-2024. I de første to år finansieres indsatsen med decentrale erhvervsfremmemidler, mens der endnu ikke er truffet beslutning om finansieringskilden for de sidste to år. Bestyrelsen kan beslutte, at yderligere decentrale erhvervsfremmemidler målrettes innovation.

I indeværende strukturfondsperiode er innovationsmidlerne på regionalfondens akse 1 disponeret, og der kan derfor ikke lanceres nye annonceringer herunder.

¹ European Innovation Scoreboard (EIS) 2018

² Danmark – klar til fremtiden, Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2017.

³ Redegørelse om vækst og konkurrenceevne 2018, Erhvervsministeriet, 2018.

⁴ Videnbroer til vækst – veje til succesfuldt vidensamarbejde, REGLAB, 2017.

ERHVERVSSTYRELSENVejløvej 29
8600 SilkeborgTlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk**ERHVERVS MINISTERIET**

Det forventes, at der vil komme tilbageløbsmidler fra igangværende projekter, der ikke kan forbruge deres fulde tilsagn.

I strukturfondsperioden 2021-2027 ventes innovation at være et centralt emne, hvor der afsættes ca. 580 mio. kr. til øget konkurrenceevne og innovation. Bestyrelsen forventes at kunne igangsætte indsatser, der bl.a. understøtter:

- Styrkelse af SMV'ers innovationskapacitet og udbredelse af avancerede teknologier (inkluderer også støtte til indkøb af maskiner og udstyr).
- Innovationssamarbejder med fokus på udvikling, kommercialisering og udbredelse af innovative (også grønne eller digitale) produkter og processer.
- Klyngeindsatser, der styrker SMV'ers innovation gennem bl.a. matchmaking og internationalisering.

Bestyrelsen blev på mødet d. 10. marts 2021 orienteret om, at der i 2021 skal udmøntes 1,3 mia. kr. EU-REACT-midler. En andel af disse kan anvendes til en vækstiværksætterindsats med deltagelse fra erhvervshuse, klyngeorganisationer og øvrige private aktører, jf. bilag 2.2.3.

Portefølje igansat af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har sammenlagt udmøntet 195 mio. kr. til klyngerelaterede innovationsindsatser i 2019-2021. Midlerne er fordelt på følgende indsatser, hvis overordnede formål har været at understøtte konsolideringen af klyngelandskabet og opstart af de nationale klyngeorganisationer. Derudover har nogle klynger ansøgt og fået bevillinger under andre af bestyrelsens indsatser, herunder grøn omstilling.

Tabel 1: Porteføljeoverblik

Formål	Aktiviteter
Konsolidering af klyngelandskabet	Indsats for at bidrage med finansiering til likviditetsudfordrede klynger i overgangsfasen mellem regionale bevillinger og den nye klyngestruktur. Indsatsens primære formål er at understøtte klyngernes konsolideringsprocesser (31 mio. kr.). COVID-19 og udstrakte konsolideringsprocesser har forsinket indsatserne, hvorfor nogle bevillinger er forlænget ind i 2021.
Cluster Excellence Denmark (CED)	Indgåelse af en toårig kontrakt om CED med Danish Clusters ApS med det primære formål at bistå klyngekonsolideringen (4 mio. kr.). Indsatsen samfinansieres med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (UFS). En evt. kontraktforlængelse drøftes under dagsordenspunkt 6.
Bevillinger til de udpegede klyngeorganisationer	De 14 udpegede klyngeorganisationer tildeltes på bestyrelsesmødet d. 7. oktober 2020 i alt 160 mio. kr. for 2021-2022. Der er tale om en fireårig indsats, men

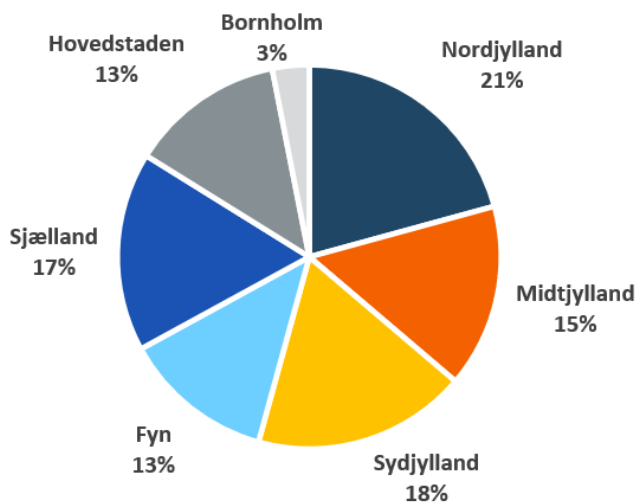
Formål	Aktiviteter
	bestyrelsen har kun givet bevillinger for de første to år. Bestyrelsen skal beslutte finansieringsformen for 2023-2024, når de nye strukturfondsprogrammer kendes.
	Indsatsen koordineres og samfinansieres med UFS.

Samlet nuværende portefølje

Foruden bestyrelsens egne igangsatte klyngerelaterede indsætter omfatter den nuværende portefølje inden for innovation og klynger også projekter finansieret af EU-strukturfondsmidler og regionale erhvervsudviklingsmidler igangsat af de regionale vækstfora i perioden før bestyrelsens etablering.

Figur 1 viser den geografiske fordeling af alle projekter, der har fået midler i programperioden under akse 1 i regionalfondsprogrammet. I alt er der givet tilsagn for 837 mio. kr. i perioden 2014-2020. Midlerne er i figur 1 fordelt på erhvervsgeografier efter projektansøgers forventning til de deltagende virksomheders placering.

Figur 1: Geografisk fordeling af midler til innovation og klynger

Aktuelt er der 76 igangværende innovationsrettede bevillinger (inkl. de 14 klyngebevillinger). 51 af projekterne skal planmæssigt afsluttes ved udgangen af 2021. Det må dog forventes, at en del af de igangværende projekter ikke kan forbruge deres fulde tilsagnsbeløb og enten vil bede om forlængelse eller returnere midler. Eventuelle tilbagefølsmidler vil løbende blive udmøntet som tilfølsbevillinger til igangværende, succesfulde projekter efter de kriterier, bestyrelsen har besluttet og efter forelæggelse for bestyrelsen. Primo 2021 er der udestående tilsagn på 451 mio. kr. til innovations- og klyngerettede aktiviteter, heraf knytter 172 mio. kr. sig til projekter, der forventes afsluttet i år.

Størstedelen af de innovationsrettede bevillinger er rammeprojekter, hvor operatørerne faciliterer flere forskellige innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner.

Der findes ingen samlet opgørelse over, hvor mange virksomheder, der deltager i indsætterne. Som proxy kan der dog ses på data fra CED for 2018, der viser, at de daværende 41 væsentligste regionale klyngeorganisationer i 2017 havde

deltagelse fra 16.500 virksomheder, hvoraf ca. 2.800 virksomheder deltog i innovationssamarbejder.⁵

Fremover er der med bestyrelsens strategi lagt op til, at de 14 klynger skal være vigtige operatører for innovationsrettede indsatser inden for de udpegede erhvervs- og teknologiområder.

En stor del af strukturfondsprojekterne igangsat af de regionale vækstfora er forankret hos de nye klynger, herunder flere efter at være blevet overdraget fra regionale klyngeorganisationer. Men der findes også flere projekter, der er forankret hos øvrige aktører. Disse bliver afviklet, efterhånden som de udløber.

---

⁵[Link til publikation på CEDs hjemmeside](#)